Anul al 58-lea 12 Pagini

EXEMPLARUL { În România 3 lei / În străinătate 6 lei

12 Pagini

Taxa poştală plătită în numerar conform aprobării Dir. G-le P. T. T. Nr. 24.464/939

Nr. 51 Luni 24 Februarie 1941 C I

ABONAMENTE IN ŢARA Lei 200 pe 3 luni Lei 380 pe 6 luni. Lei 750 pe 12 luni. O lună Lei 80 In străinătate în raport cu tariful poştal şi valuta

UNIVERSUL

ABONAMENTE IN ŢARA pe un an la UNIVERSUL COPIILOR ZIARUL CĂLĂTORIILOR, VESELIA, RADIO UNIV. şi UNIV. LITERAR câte 220 lei UNIV.-SPORT 500 lei

CELE DIN URMA ŞTIRI DIN LUMEA INTREAGA, TELEGRAFICE ŞI TELEFONICE

REDACŢIA ŞI ADMINISTRAŢIA: BUCUREŞTI, STR. BREZOIANU No. 23-25

CENTRALA TELEFONICA A ZIARULUI: 3.30.10: SECRETARIATUL DE REDACŢIE: 3.30.15

Fondator: LUIGI CAZZAVILLAN

Proprietar: „UNIVERSUL" S. A.

Inscris sub Nr. 160 Trib. Ilfov

DIRECTOR ŞI ADMINISTRATOR DELEGAT STELIAN POPESCU

BIBLIOTECA CENTRALA ABONAMENTE SIBIIU

DETRACTORII BURGHEZIEI

Azi, când spiritul „evoluat" al vremii a descoperit în „burghezie" inamicul nr. 1 al destinelor româneşti, şi când din toate părţile se îngrămădesc asupra ei ofensele şi loviturile cele mai înverşunate, s'a ridicat în fine, un glas de curaj, un glas bărbătesc, învestit cu toată autoritatea trasă din propriile-i pătimiri, care, lămurindu-i situaţia, în complexul realităţilor politice, economice şi morale ce ne-au guvernat mai ales în ultimii zece ani, a înlăturat — pentru oamenii de bună credinţă — tot potopul de insulte şi nedreptăţi ce i se puneau fără nici un control în cârcă.

Cine a urmărit, deci, luminoasele şi substanţialele articole ale directorului nostru, drept răspuns la atacurile fără rost îndreptate împotriva firavei burghezii româneşti, — pe care în loc s'o sprijinim şi s'o desvoltăm în exercitarea funcţiunilor ei indispensabile unităţii organice a societăţii moderne — ne înverşunăm din chiar senin să-i sugrumăm şi ultimele pâlpâiri de viaţă, acela şi-a putut da seama de toată grava rătăcire în care stăruim de ani de zile şi care nu putea să ne ducă decât la tragicele izbucniri de luna trecută.

Reeditarea recentă a acestor atacuri, ca un consemn general, de toată presa afiliată mişcării legionare, este încă una din surprizele deprimante pe care ni le-au rezervat atât de copios cei cari uzurpaseră locurile de conducere în această mişcare. Este o aberaţie şi un non sens, în flagrantă contradicţie şi cu ideologia şi cu începuturile de activitate pe teren practic ale legionarismului pur.

Am înţeles, de pildă, atacurile contra burgheziei, când porneau din rândurile adepţilor doctrinelor marxiste sprijinite, precum se ştie, pe principiul luptei de clasă şi al dictaturii proletariatului internaţional, dar ce rost puteau avea asemenea atacuri pornite din rândurile unei mişcări, a cărei ideologie se întemeia eminamente pe disciplinele naţionalismului integral, cu înlăturarea luptelor de clasă şi întărirea solidarităţii naţionale?

Presa şi intelectualii mişcării invocau la toate prilejurile afinităţile lor cu naţionalismul eminescian, mergând până a susţine că, dacă genialul poet şi gânditor ar fi trăit în zilele noastre, locul lui n'ar fi putut să fie în altă parte decât în legiune. Dar noi ştim, că nimeni mai vârtos decât Eminescu n'a ridicat problema formării şi consolidării clasei de mijloc româneşti, sprijinită mai ales pe negustorime, meşteşugari, industriaşi, proprietari urbani şi rurali, — adevărata coloană vertebrală a întregului organism social şi economic al oricărei naţiuni sănătos organizate.

Acesta a fost de altfel adevărul rostit de toţi naţionaliştii şi de toate spiritele luminate ale înaintaşilor noştri de un secol încoace şi trebue să recunoaştem, că turburările aproape endemice din viaţa noastră economică, socială şi politică din ultimele decenii îşi au sorgintea în bună parte tocmai în lipsa unei clase de mijloc înstărite şi organizate.

Ridicarea micei noastre burghezii, abia în formaţie, cu spiritul ei echilibrat şi sănătos, refractar curentelor extremiste şi, în genere, oricăror influenţe subversive, ar fi fost chezăşia de ordine şi siguranţă pentru statul nostru, precum din punct de vedere demografic şi naţional, ar fi şi azi condiţia indispensabilă pentru buna plasare în rosturi orăşeneşti a excedentelor anuale pe care le dă populaţia rurală şi pentru înlesnirea procesului de ascensiune a elementelor destoinice, de jos în sus.

Pe buna funcţionare a acestui proces primenitor se poate doar sprijini buna alcătuire structurală şi sănătoasa funcţionalitate a organismului nostru economic şi social, precum tot pe ea trebue să se rezeme marea operă de românizare a vieţii noastre economice.

Dar dinamismul negativist al reformatorilor de dată recentă n'a vrut să ţie seama de toate aceste adevăruri şi comandamente.

Renegându-şi ideologia originară şi călcând în picioare credinţa marilor înaintaşi — Eminescu, Conta, Dionisie, Pop Marţian, A. C. Cuza — au alunecat în prăpastia marxistă a luptei de clasă, precum, prin alte manifestări au supralicitat metodele nihilismului rusesc ce înflorise sub regimul ţarist şi ale anarhiştilor catalani din timpul recentului război civil spaniol.

Românii cu scaun la cap îşi pot da seama, în fine, la ce diformări grave a principiilor ideologice împingeau rebelii dinamitarzi de tristă amintire şi pe ce cărări primejdioase puteau fi angajate destinele acestei ţări.

PRESA ŞI CÂRMUIREA

Publicând ieri declaraţiile făcute de d. general Antonescu directorilor ziarelor din Capitală, am precizat, în câteva rânduri, felul cum înţelege presa onestă obiectivă şi naţională să dea sprijinul său, dezinteresat şi permanent, Cârmuirii, pe calea îndrumării şi propăşirii Statului şi neamului românesc.

Principial, în toate timpurile, oficialitatea a fost de acord că — de bună credinţă— şi Cârmuirea şi Presa activând pentru acelaş ţel, — binele şi progresul general al colectivităţii— se recunoştea acesteia din urmă rolul de auxiliar preţios, de colaborator în slujba aceluiaş ideal, sau cum spunea d. general Antonescu:

„Guvernul trebue să informeze prin presă opinia publică şi opinia publică trebue să informeze guvernul tot prin presă".

In practică însă — e vorba de trecut— nu s'a înţeles că rolul presei conştiente şi obiective e de a semnala ecoul nemulţumirilor publicului, pentru ca, la rându-le, cei de sus să ia măsurile de îndreptare, ci graţie legăturilor şi solidarităţii celor din acelaş clan, se decreta o generală opreliste pentru acoperirea tuturor abuzurilor şi tuturor samvolniciilor.

De la război încoace cenzura a fost o instituţie aproape permanentă şi la 18 Septembrie 1919 directorul nostru d. Stelian Popescu scria:

„Am protestat în nenumărate rânduri împotriva regimului de înăbuşire a libertăţilor cetăţeneşti, regim ilustrat în modul cel mai caracteristic de mentalitatea cenzurii presei din Capitală. Am numit şi numim nenorocită ideea de a ţine populaţiunea întregei ţări în neştiinţă absolută de ceeace se petrece şi găsim că e cât se poate de curios ca, aceleiaşi populaţiuni să i se ceară să se solidarizeze cu un punct de vedere pe care nu-l cunoaşte".

Domniasa constatând că:

„Orice glas de protestare este sistematic înăbuşit", **se hotărăşte să recurgă la singurul drept cetăţenesc ce ne rămăsese: petiţie către Suveran.**

Cenzura a continuat totuşi să aplice ordinele celor de sus.

Astăzi chiar sunt exagerat interpretate directivele oficialităţii, când se exprimă de un ziar de după amiază dorinţa că: „SPIRITUL DE CRITICA TREBUE SA DOARMA" iar „speculaţiunile filozofice asupra libertăţilor trebuesc încuiate cu lacătul"...

La aceasta răspunde în prealabil oficialitatea în directivele sale:

„A critica nu însemnează a degrada, ci a semnala lipsurile pentru a putea construi şi îndrepta. Critica de natură constructivă e nu numai îngăduită, dar dorită de guvern".

Acesta e şi punctul nostru de vedere pe care l-am expus în repetate rânduri: exponentă a opiniei publice, Presa pe lângă misiunea ei culturală şi educativă, are rolul de a atrage atenţia conducătorilor asupra interpretării greşite ce se dă dispoziţiunilor centrului; de a sugera explicaţiuni şi lămuriri complimentare în legătură cu unele deciziuni; de a determina stăvilirea călcărilor de lege ,pe care organele administrative în subordine le pot face, fie din neştiinţă, fie din rea credinţă.

Din această dare la iveală a abuzurilor profită şi cetăţenii şi cârmuirea: cetăţenii îşi regăsesc supapa, graţie căreia necazurile lor sunt aduse la cunoştinţa celor în drept, cârmuirea are posibilitatea ca, înlăturând răul, să nu fie făcută răspunzătoare de greşeli de care nu ea e vinovată.

Acea „comunitate" între guvern şi opinia publică prin intermediul presei, cum pomenesc directivele oficiale, se încheagă sufleteşte când cârmuiţii văd că năzuinţele, doleanţele, plângerile lor referitoare la munca, la hrana, la libertatea, la viaţa lor cea de toate zilele, sunt ascultate, şi măsurile de îndreptare se iau la timp, când cei mari iau cunoştinţă — din ziare — de aceste plângeri.

Cei cari, ca noi, diseacă, discern şi controlează tot cea ce publicăm, n'au a se teme de răspundere, când ea nu e arbitrar impusă; abuzivii din presă pot fi sancţionaţi potrivit legilor, fără să uităm ceace scria Paul-Louis Courrier: „Cei cari au inventat abuzul sunt tocmai cei cari abuzează de presă imprimând ce vor, înşelând, calomniind şi împiedicând să se răspundă".

Răspunderea efectivă a celui ce semnează, deziderat exprimat încă din Martie 1919 de directorul nostru, este chezăşia auto-controlului pe care fiecare ziarist şi l-ar face în vederea eventualelor perspective.

In împrejurări grele, pe chestiuni interesând viaţa statului— cum e politica externă de pildă — pot interveni corectivele oficialităţii.

Pe linia mare a intereselor generale nu poate fi decât un drum de la care nici un român conştient nu se poate abate: Unirea tuturor fiilor aceluiaş neam, unirea tuturor claselor sociale, a tuturor generaţiilor, pentru ca lalolaltă, mănunchi solidar, să ne consolidăm prin muncă să asigurăm continuitatea naţională a românismului şi să redăm ţării sfânta ei dreptate.

I. VION

PE MĂRILE NORDICE

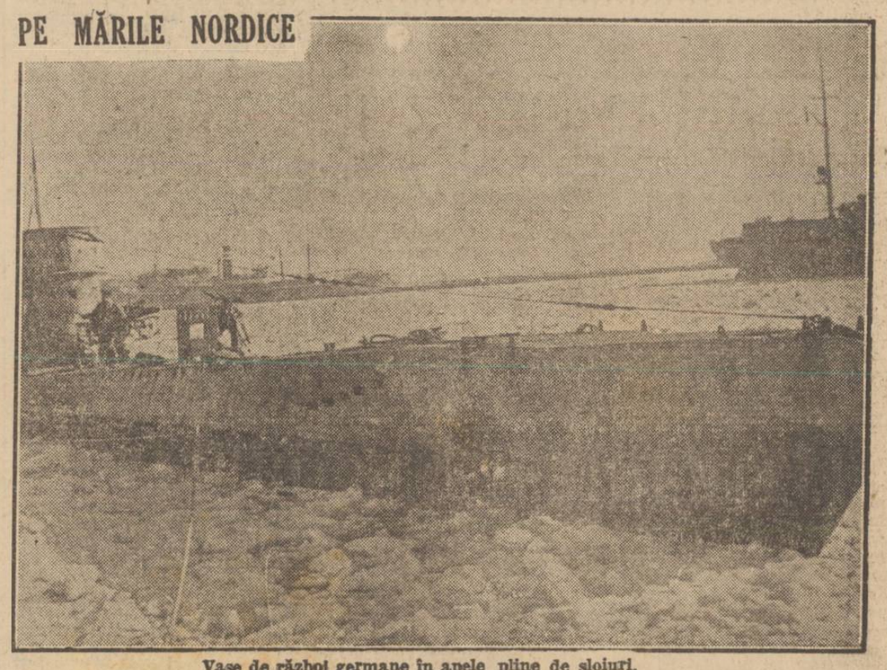

Vase de război germane în apele pline de sloiuri.

INTRE TURCI ŞI BULGARI

Noul pact de neagresiune şi de amiciţie încheiat între Turcia şi Bulgaria face, credem, necesară o prezentare sumară a raporturilor ce au domnit dealungul timpului între turci şi bulgari.

Se ştie că vreme de mai multe sute de ani, Bulgaria a fost teritoriu turcesc, o provincie turcească, aşa cum erau şi celelalte provincii din cuprinsul fostei împărăţii otomane. Oraşele de astăzi ale Bulgariei aveau o populaţie în majoritate, dacă nu turcească în ce priveşte originea ei etnică, în tot cazul mahomedană. De asemenea, burghezia acestor oraşe era alcătuită în cea mai mare parte din elemente nebulgăreşti, bulgarii fiind ţărani iobagi pe moşiile proprietarilor turci sau muncitori cu braţele.

Aşa dar, timp de mai multe veacuri, Bulgaria era mai degrabă o amintire a unui trecut îndepărtat, decât o realitate politică.

Socotim că nu e de prisos să relevăm aci adevărul istoric, că, dintre popoarele şi statele creştine din Sud-Estul Europei, numai poporul român şi numai fostele principate româneşti Muntenia şi Moldova şi-au putut păstra autonomia şi fiinţa de stat. Bulgarii, sârbii, grecii, muntenegrenii, albanezii, cu excepţia celor care, îmbrăţişând islamismul, erau trataţi pe picior de egalitate cu cuceritorii ţării, deveniseră simple „raiale". Cuvântul „raiale" este pluralul cuvântului arab „rei" şi însemnează „turme", turme bune de tuns şi jumulit, adică, oameni care au numai obligaţiuni şi niciun fel de drepturi.

Să mi se îngădue şi o scurtă digresiune provocată de dorinţa de a evoca un fapt istoric puţin cunoscut de publicul cititor dela noi. Iată care este faptul.

Când sultanul Baiazit Ildirim (Fulgerul) a venit să se războiască cu Mircea cel Bătrân, el avea în oastea sa şi pe legendarul Marcu Crăişorul, cel mai vestit şi mai proslăvit erou al bulgarilor şi sârbilor. Acest Marcu Crăişorul, ale cărui isprăvi, mai mult imaginare decât adevărate, au dat naştere la numeroase balade de o frumuseţe şi măreţie vrednice de toată preţuirea, venise din Prilepul Macedoniei, unde îşi avea reşedinţa de prinţ, să lupte ca vasal al sultanului turc. In această calitate, el şi cu oamenii săi au luat parte la memorabila bătălie dela Rovine, unde şi-a găsit moartea, străpuns, cum spune o baladă populară, „cu o săgeată de aur de către Domnitorul Mircea".

Inchidem această paranteză şi trecem la relevarea unui alt fapt, ale cărui urmări sociale au fost de o deosebită importanţă.

Prin faptul că turcii au stăpânit direct şi în deplină proprietate ţările creştine din Balcani, între dânşii şi locuitorii băstinaşi ai acestor ţări nu s'au putut infiltra elemente intermediare şi venite din afară, aşa cum s'au petrecut lucrurile în Muntenia şi Moldova. De pildă, ceva asemănător cu năvala fanarioţilor nu

(Continuare în pag. 2-a)

PACE SAU RĂZBOI IN EXTREMUL ORIENT

MĂSURILE MILITARE ANGLO-AMERICANE ŞI ATITUDINEA JAPONIEI

Un specialist englez, în afacerile din Extremul Orient, d. Hamilton Kerr, fost secretar parlamentar al ministrului de război britanic, a spus că „secretul păcei în Europa se găseşte în Extremul Orient; iar secretul păcei în Extremul Orient, se găseşte în Europa".

O altă personalitate politică engleză, generalul Smuts, vorbind acum câţiva ani la Londra, a spus că „mai de vreme sau mai târziu se vor regula certurile de familie din Europa; dar în Extremul-Orient viitorul se va scrie în caractere necunoscute".

De aceea nu trebue să ne surprindă faptul, că din zi în zi problemele din Extremul Orient trec pe planul întâi politic şi militar, după cum din aceeaş parte a lumei pornesc, dacă nu propuneri formale cu caracter de mediaţiune de pace mondială, dar unele sugestii, sau sondagii diplomatice cu privire la viitoarea ordine din toate continentele şi oceanele...

Alaltăeri s'a atribuit Japoniei o iniţiativă interesantă diplomatică, care a făcut oarecare senzaţie în opinia publică internaţională: o propunere de mediaţiune de pace generală ce ar fi fost formulată într'un „mesaj" adresat d-lui Eden, ministrul afacerilor străine al Marei Britanii, de d. Matsuoka, ministrul afacerilor străine al Japoniei.

Diplomaţia e bazată pe nuanţe, pe subtilităţi şi interpretări.

Se precizează acum, la Tokio, că documentul semnat de d. Mastuoka are forma unui „memoriu-răspuns", iar nu al unui „mesaj" şi conţinutul său nu corespunde

(Continuare în pag. 2-a)

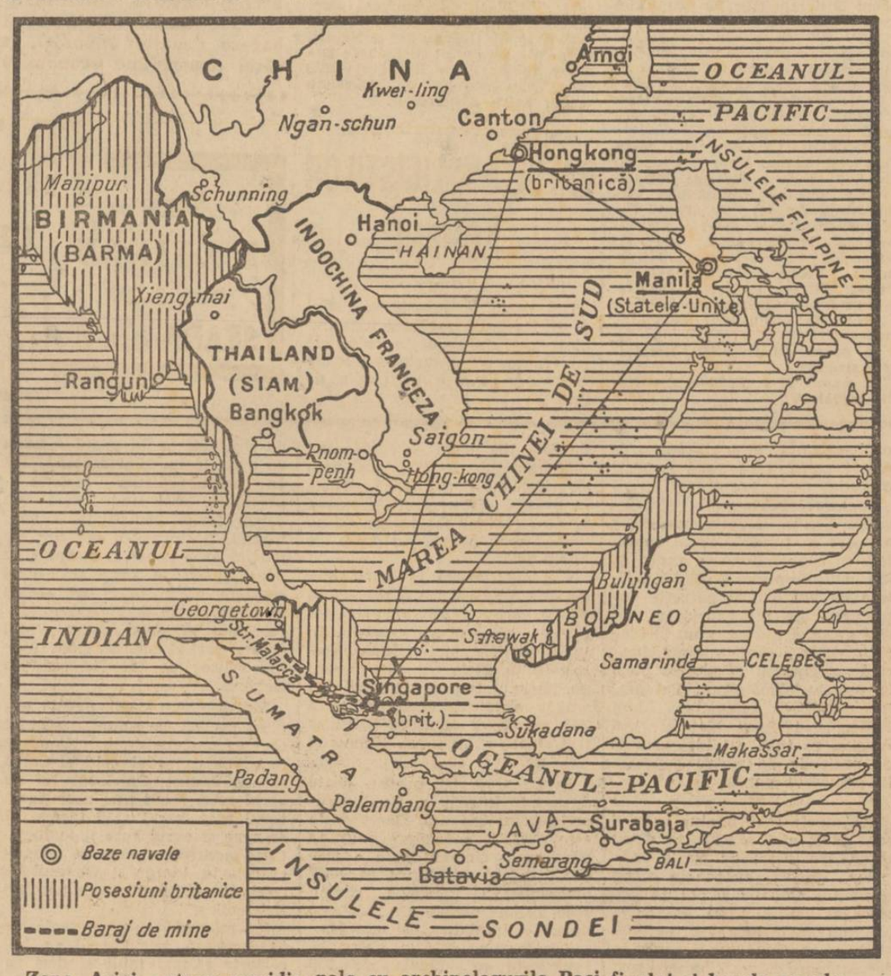

Zona Asiei extrem-meridionale cu archipelagurile Paci ficului şi bazele navale engleze şi americane

BERLINUL ŞI EVENIMENTELE INTERNAŢIONALE LA ORDINEA ZILEI

SOSIREA D-LUI EDEN LA CAIRO.—PACTUL TURCO-BULGAR.— PRETINSA INTERVENŢIE A JAPONIEI LA LONDRA

(Prin telefon dela corespondentul nostru din Berlin)

Berlin, 21. — Călătoria d-lui Eden şi a generalului britanic Wavel la Cairo este considerată la Berlin ca un semnal de alarmă al Angliei.

D. Eden ar urma să provoace o schimbare politică şi militară a evenimentelor, aşa cum i-a reuşit odată. La Berlin există ferma convingere că încercările de a se evita eşuarea planurilor britanice în Africa nu vor reuşi şi că decizia nu va cădea în Africa, ci pe insula britanică.

*

Berlinul continuă să se ocupe de pactul turco-bulgar şi cu comentariile mondiale în jurul acestui pact. Răspunsul evasiv al d-lui Buttler la interpelările din Camera Comunelor dovedeşte — după părerile germane — în mod clar, dificultăţile în cari se află Anglia.

Ştirile răspândite la New-York de ministerul de informaţii britanic, după cari Anglia va acţiona în mod urgent spre a împiedica Germania să submineze poziţiile britanice din Balcani, pare să confirme faptul că noua înfrângere diplomatică a Angliei o va face să procedeze cu prea multă grabă.

Comentariile presei americane asupra efectului pactului bulgaro-turc sunt privite ca semne de pace la Berlin.

După declaraţiile d-lui von Papen, ambasadorul Germaniei la Ankara, pactul de mai sus este un succes al diplomaţiei germane în acţiunea ei de pacificarea Balcanilor.

Prin această prismă sunt privite şi tratativele economice începute azi între Germania şi Bulgaria, precum şi intensificarea din ce în ce mai mare a legăturilor economice germano-române. Intensificare dovedită suficient prin numărul mare de tractoare sosite în România.

Modul cum agenţia oficială sovietică „Tass" comentează pactul arată, după părerile germane, că atât acest pac cât şi atitudinea Germaniei în această problemă, sunt privite în mod pozitiv la Moscova.

*

Anglia caută să producă impresia că în Extremul Orient s'ar concentra o furtună ameninţătoare pentru puterile Axei. Incordarea politică din Extremul Orient şi pretinsele svonuri lansate de Anglia asupra unei iniţiative de pace a Japoniei nu corespund realităţii. Declaraţiile purtătorului de cuvânt al ministerului de externe japonez n'au fost complet reproduse de agenţiile americane şi britanice. Deasemenea, nu se ştie nimic, la Berlin, despre pretinsa notă a Japoniei.

Declaraţiile de azi ale ministrului de externe japonez au adus lămuriri în aceste chestiuni. In declaraţiile sale ministrul de externe japonez arată că Japonia a luat iniţiativa de a mijloci pacea numai în conflictul dintre Indochina şi Thailand. In nici un caz însă, Japonia nu s'a adresat vreunei puteri spre a mijloci o pace mondială. Aceste declaraţii constitue — după părerile germane— cea mai categorică desminţire a afirmaţiilor Angliei, că ea ar fi refuzat iniţiativa de pace a Japoniei. Aceste afirmaţii britanice reprezintă noui svonuri asupra unei păci, svonuri ce s'au produs în repetate rânduri, când Anglia lansa baloane de încercare spre a învălui în mister domeniul diplomatic înaintea începerii unor evenimente.

Armistiţiul dintre Thailand şi Indochina a fost violat

Trupe din Indochina au deschis focul contra trupelor thailandeze

Tokio, 21 (Rador). — Agenţia Domei află din Bangkok că trupe din Indochina franceză au deschis Joi dimineaţă focul, fără a ţine seama de starea de armistiţiu, împotriva unor detaşamente de trupe thailandeze postate în diferite puncte ale frontierei orientale.

Atacul ar fi fost sprijinit de aviaţie. După unele informaţii, avioanele care au sprijinit atacul erau avioane britanice.

Guvernul francez va fi din nou modificat

Vichy. 21 (Rador). — Corespondentul agenţiei D. N. B. află din izvor bine informat că schimbările prevăzute în sânul guvernului francez nu vor întârzia mult după înapoierea amiralului Darlan la Vichy.

Se pare că se pregătesc unele modificări de structură în ministerul finanţelor şi în ministerul producţiei şi muncii, cum şi înfiinţarea unui minister al economiei şi finanţelor naţionale, care va fi încredinţat probabil d-lui Bouthillier, ministrul finanţelor de până acum.

Marele transatlantic francez „Ile de France" a fost sechestrat la Singapur

New York, 21 (Rador). — *Corespondentul agenţiei „D. N. B." comunică:*

Intr'o ştire primită dela corespondentul său din Shanghai, agenţia „International News Service" anunţă că un căpitan englez a declarat că transatlanticul francez „Ile de France" a fost sechestrat la Singapur, cu toate că echipajul a încercat să sabordeze vasul, imediat după încheerea armistiţiului.

Intreg echipajul transatlanticului se află pe bord, cu excepţia a 147 de membri, care au fost internaţi din cauza atitudinii lor recalcitrante.

Plafonul datoriei publice a Statelor Unite a fost ridicat la 65 milioane dolari

Washington, 21 (Rador). — *Corespondentul agenţiei Havas anunţă:*

Preşedintele Roosevelt a semnat decretul prin care plafonul datoriei publice e ridicat dela 49 la 65 milioane dolari.

Este prima dată în istoria Statelor Unite când se vor emite obligaţii federale impozabile.

Experienţele pentru vindecarea nebuniei prin curent electric

Valencia, 21 (Rador). — *Administraţia provinciei Valencia a autorizat pe medicii Marco şi Rio să demonstreze la Universitatea din Madrid noua lor metodă de vindecare a nebuniei*

Metoda se bazează pe întrebuinţarea curentului electric trecut printr'un aparat special, care provoacă un fel de acces de epilepsie bolnavului. Această reacţiune a avut ca rezultat, în numeroase cazuri, vindecarea totală a demenţei. La Casa de nebuni din Valencia, această metodă a fost aplicată cu rezultate foarte satisfăcătoare.